

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obo/40/2014
Identifikačné číslo spisu:	1005899382
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1005899382.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Shop Invest, spol. s r.o., Cesta na Senec 2/A, Bratislava, IČO: 35 731 711, právne zastúpeného Mgr. Borisom Lisým, advokátom, Klariská 7, Bratislava proti žalovanému: SETEX-INVEST s.r.o., Drotárska cesta 19/A, Bratislava, IČO: 17 308 976, právne zastúpenému JUDr. Ľubomírom Hlbočanom, advokátom, Vajnorská 20, Bratislava, v konaní o zaplatenie 41 837,98 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2014, č. k. 4Cb/18/2005-772, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 12. júna 2014, č. k. 4Cb/18/2005-772, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 10. 02. 2010, sp. zn. 4Cb/18/2005, žalobný návrh zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť 16.677,45 eur na náhradu trov konania odporcu. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu dňa 27. 04. 2001 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny v sume 1.260.410,80 Sk, ktorá predstavuje nájomné podľa bodu 4.3 písm. b/ Nájomnej zmluvy zo dňa 25. 03. 1999, vrátane dane z pridanej hodnoty, vyúčtované faktúrou č. 286/2001 zo dňa 19. 02. 2001. V ďalšom konaní, súd prvého stupňa po doplnení dokazovania konštatoval, že vzájomné nároky účastníkov sa odvíjajú od uvedenej nájomnej zmluvy, ktorej platnosť medzi účastníkmi nebola sporná. Sporný nebol ani nárok žalobcu na účtovanie nájomného. Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 358 a nasl. Obchodného zákonníka, ako aj s poukazom na ust. § 580 Občianskeho zákonníka, uzavrel, že v prejednávanej veci sú obe pohľadávky žalobcu a žalovaného, rovnakého druhu, spôsobilé na započítanie, splatné a nepremlčané, a preto mal súd za to, že jednostranný započítací prejav žalovaného spôsobil zánik pohľadávok vo výške, v ktorej sa vzájomne kryli a preto žalobu zamietol. Výrok o trovách konania súd prvého stupňa oprel o ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, uznesením zo dňa 27. 09.

2011, sp. zn. 2Obo/33/2010, rozsudok Krajského súdu zo dňa 10. 02. 2010 sp. zn. 4Cb/18/2005 zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Odvolací súd vyhodnotil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, pretože súd prvého stupňa ani v ďalšom konaní započítací prejav, čo do určítosti pohľadávky žalovaného, neposudzoval. Pre tento dôvod je preto rozhodnutie súdu prvého stupňa o zániku záväzku žalovaného predčasné, pre ktorý dôvod nemohol súd prvého stupňa dospieť ani k záveru, že po odpočítaní 45 dňovej lehoty z fakturovanej čiastky žalovaným sa započítané pohľadávky kryjú.

Následne v predmetnej veci Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 17. 05. 2012, č. k. 4Cb/18/2005-632 rozhodol tak, že opätovne žalobný návrh zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť 16.477,45 eur na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu sa znova odvolal žalobca s tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže pre konštatovanie stavu, ako vyzeral vstup do spornej prevádzky - predajne ACTIV-MODA boli fotografie s dátumom vyhotovenia z novembra 2000. Uznesením odvolacieho súdu zo dňa 22. 11. 2012, sp. zn. 2Obo/48/2012, bol rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 17. 05. 2012, sp. zn. 4Cb/18/2005 zrušený a vec vrátená súdu prvého stupňa na nové konanie. Najvyšší súd SR vytkol súdu prvého stupňa nesplnenie náležitostí § 157 ods. 2 O. s. p. Súčasne odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa nevykonala doplnenie dokazovania vypočutím navrhnutých svedkov D. X. H., N. G. a M. I..

Po opätovnom vrátení veci Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom z 12. júna 2014, č. k. 4Cb/18/2005-772, žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému, na účet právneho zástupcu žalovaného JUDr. Ľubomíra Hlbočana, vedený vo VÚB a.s., č. ú. IBAN H BIC/SWIFT/H. sumu 18.670,91 eur a iné trovy za vypracovanie znaleckého posudku v sume 5.925,11 eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že právny zástupca žalovaného JUDr. Hlbočan upozornil, na to, že žalobca zmenil od 17. 01. 2013 obchodné meno, ktoré je od toho dátumu Shop Invest s.r.o. Súčasne vzniesol

voči žalobcovi SORAVIA INVEST s.r.o. námietku nedostatku vecnej aktívnej legitímácie a túto námietku odôvodnil nasledovnými skutočnosťami, že žalobca SORAVIA INVEST s.r.o., IČO: 35 731 711 podal žalobu dňa 27. 04. 2001, na základe ktorej uplatňoval nájomné za prenájom bytových priestorov v obchodnom centre SHOPING PARK SORAVIA na Rožňavskej ulici v Bratislave a to aj napriek tomu, že nebol vlastníkom prenajatej nehnuteľnosti a ani prenajímateľom, prenajímateľom bola spoločnosť SHOPING Center Bratislava spol. s r.o., IČO: 31 370 519.

Po doplnení dokazovania, krajský súd mal za preukázané, že žalobca nie je v predmetnom konaní vecne aktívne legitimovaný na zaplatenie uplatneného nároku, nakoľko si uplatňuje pohľadávku, ktorá mu nepatrí, ale patrí spoločnosti SHOPING CENTER s.r.o., ktorá bola v čase uzatvorenia nájomnej zmluvy zo dňa 24.03.1999 vlastníkom stavby obchodného centra SORAVIA CENTRUM, súp. č. 5363, ktorá bola postavená na parc. č. 17067/1, 17058, 17067/2, 17056/1 a 17067/5 v katastrálnom území Trnávka okres Bratislava II. Nájomnú zmluvu podpísal žalobca, ale aj vlastníkom predmetu nájmu /strana 11 Nájomnej zmluvy/. Z toho súd prvého stupňa usúdil, že prenajímateľom bol vlastníkom predmetu nájmu a nie žalobca. V čl. 1 „Zmluvné strany“ žalobca a vlastníkom nehnuteľnosti uvádzajú, že žalobca uzatvára zmluvu ako správca predmetu nájmu vo vlastnom mene a na vlastný účet podľa zmluvy zo dňa 25.06.1998. Súd prvého stupňa zdôraznil, že predmetná zmluva nie je súdu známa a nie je známa ani žalovanému. Žalobca predmetnú zmluvu ani po výzve krajského súdu nepredložil. V žalobe, ktorú podal 27.04.2001 vôbec nevysvetlil, z čoho odvodzuje svoju aktívnu legitímáciu v spore. Nájomné je oprávnený podľa názoru krajského súdu požadovať a vymáhať len vlastníkom nehnuteľnosti, ktorým bol Shopping Center Bratislava s.r.o., IČO: 31 370 519, lebo nájomnú zmluvu podpísal. Žalobca netvrdil, že by mal s vlastníkom nájomnú zmluvu a taktiež nebolo zistené, že by mal s vlastníkom objektu podpísanú podnájomnú zmluvu. Súd prvého stupňa bol toho názoru, že nájomné patrí vlastníkom nehnuteľnosti prenajímateľovi Shopping Center Bratislava s.r.o., a len tento má aktívnu legitímáciu v spore a vlastníkom nehnuteľnosti ho môže aj voči nájomcovi vymáhať. V danom prípade žalobu podal žalobca, ktorý nie je prenajímateľom /je len správcom/, avšak nájomnú zmluvu podpísal aj vlastníkom nehnuteľnosti. Po tomto zistení, krajský súd žalobu zamietol ako nedôvodnú pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že podanej žalobe vyhovie v plnom rozsahu a zaviazhe žalovaného na zaplatenie trov konania, alternatívne navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Žalobca má za to, že mu bola súdom prvého stupňa odňatá možnosť konať pred súdom a že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa názoru žalobcu postupom súdu prvého stupňa sa žalobcovi odňala možnosť konať pred súdom, keď prvostupňový súd na pojednávaní konanom vo veci samej dňa 12. 06. 2014 rozhodol v neprítomnosti žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu (uznesením) najskôr o skončení dokazovania, t. j. bez toho, aby bol žalobca resp. jeho právny zástupca ako účastník konania postupom podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O. s. p. riadne poučený o tom, že všetky dôkazy a skutočnosti musí/musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia (tohto) uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, ako aj následne potom samotným rozsudkom vo veci samej.

Nesprávneho právneho posúdenia veci je podľa žalobcu založené na konštatovaní o nedostatočnej aktívnej vecnej legitímácii žalobcu. Podľa odvolateľa už len samotným žalovaným uvádzaná skutočnosť, že nájomná zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 25. 03. 1999, ktorá podľa nej k žalobnému návrhu priložených vystavených faktúr za nájomné je (aj bola) opatrená podpismi vlastníka nehnuteľnosti - predmetu nájmu, ďalej žalobcu (terminologický ako správcu, ako nájomcu) a tiež žalovaného (t. j. nájomcu resp. podnájomníka), podľa žalobcu svedčí o tom, že základné zákonné hmotnoprávne predpoklady, a to či už podľa príslušných ustanovení zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, alebo tiež Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, potrebné ako základ vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v tomto konaní sú splnené. Preto podľa žalobcu jeho žalobný návrh podaný v tejto veci, resp. osoba žalobcu v procesnom postavení účastníka konania v tomto konaní, netrpí vadou nedostatku vecnej aktívnej legitímácie.

V súvislosti s vyššie uvedenou právnou argumentáciou, žalobca odvolaním napadol aj výrok prvostupňového súdu o trovách konania, ktorý vo svojom rozhodnutí oprel o úspešnosť žalovaného v spore podľa § 142 ods. 1 O. s. p. s tým, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy jeho právneho zastúpenia v sume 18.670,91 eur, ako aj iné trovy konania v sume 5.925,11 eur (za vypracovanie znaleckého posudku).

Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že odvolanie žalobcu je nedôvodné a dôvody, ktoré odvolanie uvádza nie sú dané. Preto žalovaný navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a priznal mu trovy odvolacieho konania vo výške 616,85 eur.

Žalovaný uviedol, že súd prvého stupňa odročil pojednávanie na deň 12. 06. 2014, právny zástupca žalobcu sa pojednávania nezúčastnil. Svoju neprítomnosť neospravedlnil a teda súd konal podľa § 101 ods. 2 O. s. p. Postupom súdu preto nedošlo k tomu, že by bola odňatá možnosť žalobcovi konať pred súdom.

Žalovaný zdôraznil, že súd v každom štádiu konania skúma podmienky konania. Súdom na námietku žalovaného preveroval aktívnu legitímáciu žalobcu a zistil, že tento nie je aktívne legitimovaný. Prenajímateľom nebytových priestorov bola spoločnosť Shopping Center Bratislava, spol. s r.o., IČO: 31 370 519. Žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu na výzvu súdu a naopak žalovaný preukázal, že skutočne v čase uzavretia nájomnej zmluvy vlastníkom predmetu nájmu bola uvedená spoločnosť. Podľa žalovaného nájomná zmluva bola vypracovaná samotným vlastníkom predmetu nájmu teda spoločnosťou Shopping Center Bratislava spol. s r.o. a za vlastníka túto nájomnú zmluvu podpísal konateľ spoločnosti Shopping Center Bratislava spol. s r.o. D. X. H.. Tvrdenie žalobcu, že uzavrel so žalovaným podnájomnú zmluvu, je podľa žalovaného účelové. Žalovaný má za to, že žalobcovi nevzniklo žiadne právo na zaplatenie nájomného a žalobca uplatňoval nájom za vlastníka bez akéhokoľvek právneho titulu. To spôsobuje absenciu jeho aktívnej vecnej legitímácie v konaní. Súdom prvého stupňa preto správne a zákonne rozhodol pokiaľ žalobu zamietol z dôvodov nedostatku vecnej aktívnej legitímácie na strane

žalobcu. Podľa žalovaného je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne aj v časti trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. v rozsahu dôvodov odvolania a bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Predmetom konania je právo žalobcu voči žalovanému na zaplatenie istiny v sume 41 837,98 eur (1.260.410,80 Sk), ktorá istina predstavuje nájomné podľa bodu 4.3 písm. b/ Nájomnej zmluvy zo dňa 25. 03. 1999, vrátane dane z pridanej hodnoty, vyúčtované faktúrou č. 286/2001 zo dňa 19. 02. 2001.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že nájomné patrí vlastníčkovi nehnuteľnosti prenajímateľovi Shopping Center Bratislava s.r.o., a len tento má aktívnu legitimáciu v spore a vlastníč nehnuteľnosti ho môže aj voči nájomcovi vymáhať. V danom prípade podľa súdu prvého stupňa žalobu podal žalobca, ktorý nie je prenajímateľom /je len správcom/, avšak nájomnú zmluvu podpísal aj vlastníč nehnuteľnosti.

Podľa § 90 O. s. p., účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje. V civilnom sporovom konaní sú účastníci konania vymedzení na základe prejavu vôle jedného z účastníkov tohto konania na strane aktívne legitimovanej - žalobcu, ktorý označí v žalobe účastníka či účastníkov na strane pasívne legitimovanej - žalovaných. Žalobca je osobou, ktorá v žalobe tvrdí, že je nositeľom subjektívneho hmotného práva a v žalobe označuje subjekt, o ktorom tvrdí, že je nositeľom zodpovedajúcej hmotnoprávnej povinnosti. Uvedené subjekty sa stávajú účastníkmi konania výlučne na základe právom aprobevaného prejavu vôle či prejavu vôle protistrany, ktoré prejavy sú adresované súdu, a to od okamihu, kedy prejav vôle dôjde vecne a miestne príslušnému súdu. Súd je následne viazaný prejavom vôle žalobcu, ktorý je vyjadrený v žalobe, ktorou je vymedzený aj okruh účastníkov konania.

Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide.

Z predloženej nájomnej zmluvy je zjavné, že je uzavretá medzi prenajímateľom SORAVIAINVEST, spol. s r.o. so sídlom Rožňavská 34, 821 04 Bratislava, IČO: 35 731 711, ako správcom nehnuteľností, predmetu nájmu, vo vlastnom mene a na vlastný účet, a to podľa zmluvy zo dňa 25.06.1998 uzavretej s vlastníkom predmetu nájmu (Shopping Center Bratislava, spol. s r.o. so sídlom Miletičova 23, 821 09 Bratislava), v zastúpení konateľom D.. X. H. na jednej strane, a na strane druhej nájomcom SETEX s.r.o. so sídlom Odborárov 9, 830 00 Bratislava, IČO: 17 308 976 (článok I. nájomnej zmluvy).

Z uvedeného článku zmluvy je jednoznačné, že za prenajímateľa bola označená spoločnosť SORAVIAINVEST, spol. s r.o. so sídlom Rožňavská 34, 821 04 Bratislava, IČO: 35 731 711, ktorá konala na základe zmluvy zo dňa 25.06.1998. Išlo o zmluvu, ktorá bola uzavretá s vlastníkom predmetu nájmu, spoločnosťou Shopping Center Bratislava, spol. s r.o. so sídlom Miletičova 23, 821 09 Bratislava. Za obe tieto spoločnosti podpísal nájomnú zmluvu D.. X. H.. Odvolací súd zdôrazňuje, že bez preskúmania tejto zmluvy, nie je možné jednoznačne dospieť k záveru, že táto spoločnosť (SORAVIAINVEST, spol. s r.o. so sídlom Rožňavská 34, 821 04 Bratislava, IČO: 35 731 711, t. č. Shop Invest, spol. s r.o., Cesta na Senec 2/A, Bratislava, IČO: 35 731 711), nie je vecne aktívne legitimovaná na konanie o zaplatenie istiny v sume 41 837,98 eur (1.260.410,80 Sk), ktorá predstavuje nájomné. Preto ak krajský súd žalobu zamietol ako nedôvodnú pre nedostatok vecnej aktívnej legitimácie na strane žalobcu, rozhodol predčasne.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, z ktorého dôvodu nedostatočne zistil skutkový stav, Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 226 O. s. p. je pre súd prvého stupňa, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.